

gát jelentős faji különbségeket mutat, a kutatások preklinikai szakaszában humán sejtmodellek használatára van szükség. A legmodernebb, őssejt-alapú modellek azonban fejletlen gáttulajdonságokkal rendelkeznek, amely csökkenti a széleskörű felhasználhatóságukat. Kutatócsoportunk azonosított egy molekulakombinációt, amely fokozza a gáttulajdonságok érését. A jelenlegi munkában azt szeretnénk megérteni, milyen hatással van a fenti molekulakombináció az endotélsejtek közötti kapcsolatokra és az ezeket mechanikailag stabilizáló aktin sejtvázra.

Módszerek: A kísérletekhez humán köldökszinórvér-őssejtekből differenciáltatott endotélsejtekből és pericitákból álló vér-agy gát modellt használtunk. A modell szorosságát transzendenteliális elektromos rezisztencia (TEER) méréssel követtük nyomon. A kezelés transzkriptomra gyakorolt hatását 3' RNS-szekvenálással vizsgáltuk. A sejtközi kapcsolatokat (klaudin-5), illetve az aktin sejtvázat (falloidin) fluoreszcensen jelöltük, majd konfokális mikroszkópiával és 3D STORM szuperrezolúciós mikroszkópiával vizualizáltuk.

Eredmények: A kezelés hatására nőtt a vér-agy gát modell ellenállása. Számos sejtkapcsoló fehérjéj kódoló gén kifejeződése szintén megnőtt, melyek közül a kludin-5 sejthatárokon való festési mintázata intenzívebbé és folytonosabbá vált. A sejthatárok vastagsága ezzel párhuzamosan 154 nm-ről 70 nm-re csökkent a kezelt tenyészetekben. A kezelés hatására csökkent az aktin stresszfilamentumok mennyisége és nőtt a kortikális aktin intenzitása, melynek fontos szerepe lehet a sejtkapcsoló fehérjék sejtmembránhoz történő rögzítésében.

Megbeszélés: Az általunk azonosított molekulakombináció a sejtkapcsoló fehérjék mennyiségének növelésén és ezek mintázatának megváltoztatásán keresztül hatékonyan fokozta a vér-agy gát szorosságát. Eredményeink hozzájárulhatnak a vér-agy gát érésének pontosabb megértéséhez és egy, az agyi gyógyszerbevitel megbízható tesztelésére alkalmas humán vér-agy gát modell kifejlesztéséhez.

Lüvi Adél (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Az asztrociták által aktivált NLRP3 inflammaszóma hozzájárul az agyi metasztázisok kialakulásához

Az agyi daganatok jelentős része nem elsődleges, hanem áttétes tumor, amelyek közül a tripla negatív emlőkarcinóma eredetű az egyik leggyakrabban előforduló és legrosszabb prognózissal bíró típus. Az agyba bejutott tumorsejtek környezetében lezajló gyulladásozó folyamatok tovább súlyosbíthatják a

betegség lefolyását, megkönnyítve a metasztázisok növekedését, kifejlődését. Ezekért a gyulladásos folyamatokért többek között az egyik legpotensebb citokin, az IL-1 β tehető felelőssé, amely elsősorban inflammaszóma-függő módon termelődik.

Kísérleteink során *in vivo* agyi metasztázismodellt alkalmaztunk. Az NLRP3 és IL-1 β gyulladásos faktorokat immunfluoreszcens festéssel detektáltuk az agyban. Western blot technikával azt is meghatároztuk, hogy a rágszálókba injektált tumorsejtek hatására aktiválódik-e az IL-1 β . Annak kiderítésére, hogy milyen hatással van ez a folyamat az áttétes tumorsejtekre, egy specifikus NLRP3 inflammaszóma inhibitor, az MCC950-et alkalmaztuk. A kísérleti állatokat a tumorsejtek érből való kilépése után három napig kezeltük az inflammaszóma gátlószerrel.

Megfigyeltük, hogy a metasztatikus léziók környezetében az NLRP3 inflammaszóma komponensek az asztrocitákba lokalizálódtak. Kimutattuk, hogy az MCC950 inflammaszóma inhibitor kezelés hatására csökkent az asztrocitákban az inflammaszóma-asszociált fehérjék mennyisége, és kevesebb IL-1 β szabadult fel. Ráadásul a tumorsejtekkel injektált kísérleti állatok agyában szignifikánsan kevesebb és kisebb daganat fejlődött.

Kutatási eredményeink azt igazolják, hogy az asztrocitákban aktiválódó inflammaszómák segítik a tumor növekedését az agyban. Eredményeink felvetik a lehetőségét annak, hogy az inflammaszómák hatásos terápiás célpontok lehetnek agyi áttétes daganatokban.

Madarász Marianna (Újvidéki Egyetem Európa Kollégium)

A szarajevói merénylet és következményei – eltérő vélemények a nemzeti sajtókban

A szarajevói merénylet utáni forrongó hangulatban számos vélemény és nyilatkozat született, úgy a magyar, mint a szerb sajtó részéről. Dolgozatomban igyekeztem összehasonlítani, párhuzamba vonni és tartalmuk szerint elemezni azon kiválasztott cikkeket, melyek a szarajevói merényletet követően születtek.

A munkám célja, bemutatni és összehasonlítani a különböző etnikumok különféle felfogását az események kapcsán, a már ismert szakirodalom és periodikák segítségével.